

Organizowanie czasu wolnego od zajęć szkolnych

1 marca 2018

Nawiązywanie bliższych kontaktów z uczniami jest bardziej możliwe i udostępnione podczas organizowania zajęć pozalekcyjnych. Bez takich zajęć nie byłoby możliwe wszechstronne poznanie uczniów i kontynuowanie procesu wychowawczego. Jeśli nauczyciele wraz z rodzicami rezygnują z takich form spotkań automatycznie maleją szanse dla normalnego rozwoju społecznego dzieci i młodzieży. Czynne uczestnictwo społeczne uczniów poza walorem wychowawczym ma również znaczenie zdrowotne i psychologiczne. Pozwala uczniom na odreagowanie napięć, podnosi ich samopoczucie, wyzwala nowe zainteresowania, umożliwia zaspokojenie aktywności ruchowej, wzbogaca zasób wiadomości i doświadczeń. Dlatego każdy wychowawca powinien zapobiegać o organizowanie różnych form działalności społecznej uczniów w warunkach pracy pozalekcyjnej.

Należą do nich przede wszystkim: imprezy szkolne, wycieczki, koła zainteresowań, zespoły wyrównawcze,

Imprezy klasowe

Organizowane imprezy szkolne w klasie stanowią przejaw prawidłowego jej funkcjonowania pod względem wychowawczym. Klasa pozbawiona przeżyć i doświadczeń związanych z odbywającymi się w niej imprezami, bywa często terenem przesadnej rywalizacji uczniów. Głównie bowiem swe zadania upatrują wówczas uczniowie jedynie w ubieganiu się o pozytywne oceny szkolne z poszczególnych przedmiotów nauczania. Zbyt mało natomiast przywiązują wagi do pogłębiania umiejętności w zakresie wzajemnego współzycia i współdziałania w klasie.

Innym powodem, dla którego warto organizować imprezy klasowe

jest znaczący ich wpływ na ogólną atmosferę klasy. Stwarzają one z reguły podobny nastrój, niekiedy wprowadzając nieco podniosły, ale zawsze serdeczny, przyjazny w odczuciu uczniów. Ma to niewątpliwie znaczenie wychowawcze, ponieważ pokazuje, że życie w klasie nie musi być monotonne i zadawać jedynie uczniom o wysokim poziomie osiągnięć szkolnym.

Imprezy klasowe organizowane są najczęściej z inicjatywy wychowawcy klasy przy czynnym współudziale uczniów. Imprezy klasowe nie mogą stanowić form oddziaływań wychowawczych oderwanych od całości kształtu procesu dydaktyczno-wychowawczego, ale pozostawać z nim w integralnym związku. Ponadto odgrywają dużą rolę w pogłębianiu współpracy domu i szkoły poprzez angażowanie rodziców do udziału w przygotowaniu i urządzaniu przynajmniej niektórych uroczystości klasowych.

Wg. M. Łobockiego, organizowanie w klasie imprezy mogą mieć różny charakter:

- imprezy o charakterze obrzędowym, jak pierwsze spotkanie uczniów danej klasy po wakacjach, tzw. Andrzejki, Mikołajki, powitanie nowego roku, powitanie wiosny (topienie Marzanny) uroczyste zakończenie roku szkolnego.
- imprezy o przewadze treści ideowych np. wieczornice lub uroczyste narodowe z okazji Dnia Wojska Polskiego, patrona szkoły.
- Imprezy o charakterze artystycznym, wywołujące uczucia estetyczne uczniów, jak wieczornice literackie, poetyckie, recytatorskie, wieczory muzyczne, seansy filmowe, widowiska sceniczne, konkursy rysunkowe, czytelnicze i inne.
- Imprezy towarzyskie, jak dyskoteki, spotkania z okazji Dnia Kobiet, Dnia Dziecka, Dnia Matki.

Imprezy klasowe nie muszą być odznaczone wysokim poziomem artystycznym. „Istotne znaczenie wychowawcze polega na dobrowolnym i powszechnym udziale ogółu uczniów klasy i

towarzyszący im pogodny nastrój, pozbawiony fałszywego patosu i oficjalnej powagi." (M. Łobocki 1985 str. 103 i 104)

Wycieczki nie są organizowane z myślą, aby uczeń nie spędzał czasu na nauce i siedzeniem w klasie nad książką. Celem wycieczek jest nawiązanie bezpośrednich kontaktów z otoczeniem, poznanie życia kulturalno-społecznego ludzi żyjących w różnych regionach kraju, a nawet świata. Nic tak lepiej nie uczy, nie wprowadza w życie jak dobrze zorganizowane, pełne atrakcji wycieczki. Drugim równie ważnym celem takich wycieczek jest rozwijanie i umacnianie więzi między uczniami, wychowawcą, a zarazem rodzicami, którzy bardzo często pełnią rolę opiekunów grupy. Dla nauczyciela-opiekuna ta forma organizowania czasu wolnego jest wyśmienitą okazją do „rozwijania umiejętności współżycia i współdziałania uczniów." (M. Łobocki 1985 str. 106)

Wycieczki można podzielić na kilka rodzajów M. Łobocki dzieli je na rekreacyjne i dydaktyczne. Głębszy i bardziej szczegółowy podział wycieczek dydaktycznych na kompleksowe daje uczniom możliwość poznania dziedzin nauki (geografii, biologii, historii) wg. własnych zainteresowań. Każda wycieczka powinna być bardzo starannie przygotowana i zaplanowana. Nauczyciel powinien ustalić jej rodzaj, termin i czas trwania oraz podać cel, tak aby każdy z uczniów mógł na koniec wycieczki wyciągnąć z niej pewne bardzo ważne dla swojego rozwoju wnioski. Również ustalenie zadań, które powinny być wykonane podczas wycieczki ma na celu zaangażowanie wszystkich uczniów klasy w wykonywaniu konkretnych działań co prowadzi do umocnienia więzi, dostarczeniu niezapomnianych wrażeń i przeżyć dla całej społeczności uczniowskiej.

Koła zainteresowań, należą do bardzo ciekawej formy spędzania wolnego czasu. Różnią się one od wyżej wymienionych form, przede wszystkim tym, że wywodzą się od działania uczniów. To właśnie uczeń decyduje na jakie chce uczęszczać zajęcia, by zaspokoić swoje potrzeby, marzenia czy aspiracje. Dzieci jak i

młodzież mają szansę wykonywać naprawdę ciekawe zadania, które usprawniają młodego człowieka pod wieloma względami. Do najciekawszych i najczęściej powstających kół zainteresowań należą koła artystyczne (teatralne, muzyczne, malarskie), koła sportowe (szkolne kluby sportowe: piłki nożnej, siatkowej, koszykówki czy bardzo popularna lekkoatletyka) oraz koła skupiające uczniów wybitnie zdolnych (koła przedmiotowe), chcących pogłębić swoją wiedzę z danego ulubionego przedmiotu (język polski, matematyka, geografia)

Rola rodzica i nauczyciela w działalności kół jest drugoplanowa, drugorzędna. „Wychowawcy klasy występują tu przede wszystkim w roli inicjatora i koordynatora” (M. Łobocki 1985, str.109). zadaniem opiekunów jest przewidzieć czy dane koło zainteresowań jest w stanie przetrwać w czasie, czy pomysł na spędzanie czasu w takiej formie ma szansę powodzenia i trwałości. Dlatego nauczyciel jako koordynator powinien organizować spotkania mając wyznaczony temat zajęć, tak aby uczniowie mogli się rozwijać i były tego widoczne efekty np. koło teatralne przygotowuje się do przedstawienia teatralnego, a efektem końcowym jest występ przed społecznością uczniowską. Nagrodą dla wszystkich jest dobra zabawa w teatr nagrodzona brawami i gratulacjami ze strony nauczycieli, uczniów i rodziców. W taki sposób spełnia się cel uczestnictwa w danym kole zainteresowań, czyli rozwijanie własnych uzdolnień, rozwijanie się społecznie, moralnie, a także bardzo ważne uczenie się współpracy i współżycia z drugim człowiekiem.

Zespoły wyrównawcze są to zajęcia organizowane w niewielkich grupach uczniów (max. 10 osób), opóźnionych w nauce, mających na celu „wyrównanie luk w wiadomościach i umiejętnościach w zakresie jednego lub kilku przedmiotów nauczania” (M. Łobocki 1985 str. 112). Zajęcia z uczniami nie nadążającymi z przyswajaniem materiału szkolnego powinny odbywać się z tym samym nauczycielem co zawsze, ponieważ pozwoli to, przez znajomość z uczniem, na szybką weryfikację niedociągnięć i braków w nauce do wyrównania poziomu wiedzy. Dobrym pomysłem

wg. Łobockiego jest uczestnictwo w tych zajęciach wzorowych uczniów i nie mających trudności w nauce, ponieważ niekiedy tylko oni potrafią wytłumaczyć niezrozumiały wcześniej przerabiany materiał. Również do osób prowadzących zajęcia korekcyjne należą rodzice, ponieważ nie zawsze chodzi o wyuczenie się pewnego materiału na pamięć, czy zrozumienie zadania z matematyki. Należy więc przede wszystkim w pierwszej kolejności wzmocnić motywację ucznia do uczenia się, a następnie pokazać sposoby przyswajania wiedzy. Dopiero później możemy zacząć wyrównywać braki i uczyć prawidłowych nawyków w zachowaniu się uczniów.

Kierując pracą wykonawczą z uczniami należy pamiętać, że bardzo ważnym czynnikiem mającym wpływ na postępu uczniów jest stawianie im wymagań ich prawidłowego zachowania „jako wyraz troski o ich własne dobro.” (M.Łobocki 1985 str. 115)

Zabawa jest nadal ulubioną formą spędzania czasu, jest ona bardzo urozmaicona, organizowana w zespole, często z podziałem na role i funkcje. Rozwijają się wydatnie gry i zabawy dydaktyczne, umysłowe i ruchowe – z regułami, których dzieci muszą przestrzegać. Życie uczuciowe dziecka 6 letniego jest bardzo bogate. Opanowane i mniej impulsywne od młodszych dzieci, ma szansę w sprzyjającym środowisku wychowawczym rozwijać uczucia wyższe – społeczne i estetyczne (M. Przetacznikowa 1986, s. 418 – 419).

Jeśli potrzebujesz pomocy w pisaniu nowej pracy z pedagogiki, to polecamy serwis [pisanie prac z pedagogiki](#) - fachowa pomoc w pisaniu prac.